TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2010. gada 9. martā *

Lieta C-518/07

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši EKL 226. pantam, ko 2007. gada 22. novembrī cēla

Eiropas Komisija, ko pārstāv K. Doksijs [*C. Docksey*], K. Lādenburgers [*C. Ladenburger*] un H. Krēmers [*H. Krämer*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

ko atbalsta

Eiropas datu aizsardzības uzraudzītājs, ko pārstāv H. Heimanss [*H. Hijmans*] un A. Skiroko [*A. Scirocco*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

persona, kas iestājusies lietā,

* Tiesvedības valoda — vācu.

pret

Vācijas Federatīvo Republiku, ko pārstāv M. Lumma [*M. Lumma*] un J. Mellers [*J. Möller*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], palātu priekšsēdētāji A. Tizzano [*A. Tizzano*], H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], Ž. K. Bonišo [*J.–C. Bonichot*] un E. Levits, tiesneši A. Ross [*A. Rosas*], K. Šīmans [*K. Schiemann*] (referents), Ž. Ž. Kāzels [*J.–J. Kasel*], M. Safjans [*M. Safjan*] un D. Švābi [*D. Šváby*],

ģenerāladvokāts J. Mazaks [*J. Mazák*],
sekretārs R. Grass [*R. Grass*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2009. gada 12. novembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Ar savu prasības pieteikumu Eiropas Kopienu Komisija lūdz Tiesu atzīt, ka Vācijas Federatīvā Republika, pakļaujot dažādās federālajās zemēs valsts pārraudzībai kompetentās iestādes, kas uzrauga personu datu apstrādi privātajā sektorā, un tādējādi kļūdaini transponējot prasību par iestāžu, kam ir jānodrošina šo datu aizsardzība, "pilnīgu neatkarību", nav izpildījusi pienākumus, kas tai paredzēti 28. panta 1. punkta otrajā daļā Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 24. oktobra Direktīvā 95/46/EK par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (OV L 281, 31. lpp.).

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesiskais regulējums

2 Direktīva 95/46 ir pieņemta, pamatojoties uz EK līguma 100.a pantu (jaunajā redakcijā — EKL 95. pants), un tā paredz saskaņot valsts tiesību aktus attiecībā uz personas datu apstrādi.

3 Direktīvas 95/46 preambulas trešajā, septītajā, astotajā, desmitajā un sešdesmit otrajā apsvērumā ir paredzēts šādi:

"(3) tā kā iekšējā tirgus, kurā saskaņā ar [EK] līguma 7.a pantu (jaunajā redakcijā — EKL 14. panta 2. punkts) ir nodrošināta preču, personu, pakalpojumu un kapitāla brīva aprite, izveide un darbība prasa, lai tiktu nodrošināta ne tikai personas datu brīva plūsma no vienas dalībvalsts uz citu, bet arī tiktu garantētas personu pamatbrīvības;

[..]

(7) tā kā atšķirība personas tiesību un brīvību, jo īpaši tiesību uz privātās dzīves neaizskaramību, aizsardzības līmeņos attiecībā uz dalībvalstīs sniegto personas datu apstrādi var aizkavēt šo datu pārsūtīšanu no vienas dalībvalsts teritorijas uz otru; tā kā šī atšķirība tādēļ var radīt šķēršli, lai iesaistītos virknē ekonomisku darbību Kopienas līmenī, var radīt konkurences traucējumus un kavēt iestādes to pienākumu izpildē, kas paredzēti Kopienas tiesību aktos; tā kā šo atšķirību aizsardzības līmeņos ir radījusi valstu normatīvo un administratīvo aktu lielā dažādība;

(8) tā kā, lai likvidētu šķēršļus personu datu plūsmām, personas tiesību un brīvību aizsardzības līmenim attiecībā uz šādu datu apstrādi jābūt visās dalībvalstīs vienādam; tā kā šis mērķis ir būtiski svarīgs iekšējam tirgum, bet to nevar sasniegt

dalībvalstis vienas pašas, jo sevišķi, ņemot vērā starp attiecīgajiem likumiem dalībvalstīs pašlaik esošo atšķirību mērogu un vajadzību koordinēt dalībvalstu likumus, lai nodrošinātu, ka personas datu plūsmu pāri robežai konsekventi reglamentē atbilstība iekšējā tirgus mērķim, kā to paredz Līguma 7.a pants; tā kā tādēļ ir vajadzīga Kopienas rīcība šo likumu tuvināšanai;

[..]

(10) tā kā valstu likumu par personas datu apstrādi mērķis ir aizsargāt pamattiesības un brīvības, īpaši privātās dzīves neaizskaramības tiesības, ko atzīst gan Eiropas Konvencijas par cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzību [parakstīta Romā 1950. gada 4. novembrī] 8. pants, gan Kopienas tiesību vispārīgie principi; tā kā šā iemesla dēļ valstu likumu tuvināšanas rezultāts nedrīkst būt jebkādas to sniegtās aizsardzības samazinājums, bet gan tieši pretēji, tiem jācenšas nodrošināt Kopienā augstu aizsardzības līmeni;

[..]

(62) tā kā uzraudzības iestāžu, kuras pilda savas funkcijas pilnīgi neatkarīgi, izveide dalībvalstīs ir būtiska sastāvdaļa personu aizsardzībā attiecībā uz personas datu apstrādi."

4 Direktīvas 95/46 1. pants ar nosaukumu “Direktīvas mērķis” ir izklāstīts šādi:

“1. Saskaņā ar šo direktīvu dalībvalstis aizsargā fizisku personu pamattiesības un brīvības un jo īpaši viņu tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību attiecībā uz personas datu apstrādi.

2. Dalībvalstis neierobežo un neaizliedz personas datu brīvu plūsmu starp dalībvalstīm, pamatojoties uz 1. punktā paredzēto aizsardzību.”

5 Direktīvas 95/46 28. pantā ar nosaukumu “Uzraudzības iestāde” ir paredzēts šādi:

“1. Katra dalībvalsts paredz to, ka viena vai vairākas valsts iestādes ir atbildīgas par noteikumu, ko dalībvalstis pieņēmušas saskaņā ar šo direktīvu, piemērošanas pastāvīgu kontroli tās teritorijā.

Šīs iestādes tām uzticēto pienākumu izpildē darbojas pilnīgi neatkarīgi.

2. Katra dalībvalsts paredz to, ka, izstrādājot administratīva rakstura pasākumus vai regulējumus attiecībā uz personas tiesību un brīvību aizsardzību, kas saistīta ar personas datu apstrādi, apspriežas ar uzraudzības iestādēm.

3. Katrai iestādei ir piešķirtas:

— izmeklēšanas pilnvaras, tādas kā datu, kuri veido apstrādes darbību priekšmetu, piekļuves pilnvaras un pilnvaras ievākt tās uzraudzības pienākumu izpildei visu vajadzīgo informāciju;

— efektīvas iejaukšanās pilnvaras, tādas kā, piemēram, saskaņā ar 20. pantu atzinumu sniegšana pirms datu apstrādes darbību veikšanas un pilnvaras nodrošināt šādu atzinumu atbilstīgu nodošanu atklātībai, likt noslēgt piekļuvi, dzēst vai iznīcināt datus, noteikt pagaidu vai galīgu aizliegumu datu apstrādei, brīdināt vai izteikt aizrādījumu personas datu apstrādātājam vai nodot jautājumu izskatīšanai valstu parlamentiem vai citām politiskām institūcijām;

— pilnvaras uzsākt procesuālas darbības, ja pārkāpti saskaņā ar šo direktīvu pieņemtie attiecīgās valsts noteikumi vai darīt zināmus šos pārkāpumus tiesu iestādēm.

Uzraudzības iestādes lēmumus, kuri dod tiesības uz sūdzību procedūru, var pārsūdzēt tiesā.

4. Katra uzraudzības iestāde uzklausa jebkuras personas vai šo personu pārstāvošas apvienības iesniegtu prasību, kas saistīta ar šīs personas tiesību un brīvību aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi. Ieinteresētā persona jāinformē par prasības rezultātu.

Katra uzraudzības iestāde uzklausa jebkuras personas iesniegtās prasības par datu apstrādes likumības pārbaudēm, ja piemērojami saskaņā ar šīs direktīvas 13. pantu pieņemtie attiecīgās valsts noteikumi. Attiecīgā persona katrā ziņā jāinformē, ka pārbaude ir notikusi.

5. Katra uzraudzības iestāde regulāros starplaikos sastāda ziņojumu par savu darbību. Ziņojumu dara zināmu atklātībai.

6. Katra uzraudzības iestāde ir kompetenta, lai kādas valsts tiesības tiktu piemērotas konkrētajai datu apstrādei, pati savas dalībvalsts teritorijā realizēt tai saskaņā ar 3. punktu piešķirtās pilnvaras. Katru uzraudzības iestādi var lūgt citas dalībvalsts iestāde realizēt tās pilnvaras.

Uzraudzības iestādes sadarbojas savā starpā, ciktāl tas nepieciešams to pienākumu izpildei, jo īpaši apmainoties ar visu lietderīgo informāciju.

7. Dalībvalstis paredz to, ka uz uzraudzības iestādes locekļiem un personālu pat pēc viņu nodarbinātības izbeigšanās attiecas profesionālā noslēpuma pienākums attiecībā uz konfidenciālo informāciju, kura viņiem ir pieejama."

6 Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 18. decembra Regula (EK) Nr. 45/2001 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs

un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti (OV 2001, L 8, 1. lpp.) ir pieņemta, balstoties uz EKL 286. pantu. Šīs regulas 44. panta 1. un 2. punktā ir paredzēts, ka:

"1. Veicot savus pienākumus, Eiropas datu aizsardzības uzraudzītājs [(turpmāk tekstā — "EDPS")] rīkojas pilnīgi neatkarīgi.

2. Veicot savus pienākumus, [EDPS] ne no viena nesaņem un negaida norādījumus."

Valsts tiesiskais regulējums

7 Vācijas tiesībās fizisko personu aizsardzība attiecībā uz personas datu apstrādi ir atšķirīga atkarībā no tā, vai šo apstrādi veic publisko tiesību subjekti vai nē.

8 Iestādes, kam jāveic uzraudzība pār to, kā tiesību normas minētajā jomā ievēro pirmkārt, publisko tiesību subjekti, un, otrkārt, privāto tiesību subjekti un publisko tiesību subjekti, kas konkurē tirgū (*öffentlich-rechtliche Wettbewerbsunternehmen*) (turpmāk tekstā kopā — "privātais" sektors), ir atšķirīgas.

9 Personas datu apstrādi, ko veic publisko tiesību subjekti, federālajā līmenī uzrauga *Bundesbeauftragter für den Datenschutz und die Informationsfreiheit* (federālais pārstāvis datu aizsardzības un informācijas brīvības nodrošināšanai), bet federālo zemju līmenī — *Landesdatenschutzbeauftragte* (pārstāvji federālo zemju datu aizsardzības

nodrošināšanai). Visu šo pārstāvju atbildība ir ierobežota vienīgi attiecībā uz to konkrētajiem parlamentiem un tie parasti nav pakļauti nekādai publisko tiesību iestāžu, kas ir to uzraudzības objekts, pārraudzībai, norādījumiem vai citai ietekmei.

10 Savukārt to iestāžu, kas uzrauga minēto datu apstrādi, ko veic privātais sektors, struktūra katrā no federālajām zemēm ir atšķirīga. Tomēr federālo zemju likumiem ir kopīgs tas, ka saskaņā ar tiem šīs uzraudzības iestādes tiek skaidri pakļautas valsts īstenotajai pārraudzībai.

Pirmstiesas procedūra un process Tiesā

11 Uzskatīdama, ka iestādes, kas uzrauga, kā privātais sektors ievēro tiesību normas par fizisko personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, pakļaušana valsts pārraudzībai ir nesaderīga ar Direktīvas 95/46 28. panta 1. punktu, kā arī uzskatīdama, ka tas attiecas uz visām Vācijas federālajām zemēm, Komisija 2005. gada 5. jūlijā nosūtīja Vācijas Federatīvajai Republikai brīdinājuma vēstuli. Vācijas Federatīvā Republika sniedza atbildi ar 2005. gada 12. septembra vēstuli, kurā apstiprināja, ka Vācijas uzraudzības sistēma konkrētajā jomā atbilst minētās direktīvas prasībām. Pēc tam Komisija 2006. gada 12. decembrī nosūtīja Vācijas Federatīvajai Republikai argumentētu atzinumu, kurā atkārtoja iepriekš izklāstītos iebildumus. Vācijas Federatīvā Republika tās 2007. gada 14. februāra atbildē vēlreiz apstiprināja savu sākotnējo viedokli.

12 Ievērojot šos apstākļus, Komisija nolēma celt šo prasību.

13 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2008. gada 14. oktobra rīkojumu EDAU tika atļauts iestāties šajā lietā Komisijas prasījumu atbalstam.

Par prasību

Lietas dalībnieku argumenti

14 Šī tiesvedība skar divus atšķirīgus veidus, kādā Komisija, kuru atbalsta EDAU, un Vācijas Federatīvā Republika interpretē Direktīvas 95/46 28. panta 1. punkta pirmajā daļā ietverto jēdzienu "pilnīgi neatkarīgi" un uzraudzības iestāžu pienākumus fizisko personu aizsardzības jomā attiecībā uz personas datu apstrādi.

15 Komisija un EDAU, kas pamatojas uz plašu jēdziena "pilnīgi neatkarīgi" interpretāciju, uzskata, ka uzraudzības iestādēm izvirzītā prasība veikt pienākumus "pilnīgi neatkarīgi" ir jāinterpretē tādējādi, ka uzraudzības iestādei ir jābūt pasargātai no jebkādas ietekmes, neatkarīgi no tā, vai šo ietekmi īsteno citas iestādes vai tā tiek īstenota ārpus vadības ietvariem. Tādējādi valsts pārraudzība, kurai Vācijā ir pakļautas iestādes, kam jāuzrauga tiesiskā regulējuma ievērošana attiecībā uz personas datu apstrādi privātajā sektorā, nozīmējot minētās prasības neievērošanu.

16 Vācijas Federālā Republika proponē šaurāku jēdziena "pilnīgi neatkarīgi" interpretāciju un apgalvo, ka Direktīvas 95/46 28. panta 1. punkta otrajā daļā ir paredzēta uzraudzības iestāžu funkcionāla neatkarība tādā ziņā, ka šīm iestādēm ir jābūt neatkarīgām no privātā sektora iestādēm, kas ir to uzraudzības objekts, un ka tām nav jābūt pakļautām ārējai ietekmei. Tomēr Vācijas Federatīvā Republika uzskata, ka Vācijas federālajās zemēs īstenotā valsts pārraudzība nav šāda ārējā ietekme, bet administrācijas iekšējās uzraudzības mehānisms, ko īsteno iestādes, kuras ietilpst tajā pašā administratīvajā aparātā, kurā ir uzraudzības iestādes un kurām, tāpat kā šīm uzraudzības iestādēm, ir jāīsteno Direktīvas 95/46 mērķi.

Tiesas vērtējums

Par prasības par uzraudzības iestāžu neatkarību apjomu

17 Vērtējums par to, cik pamatota ir izskatāmā prasība, ir atkarīgs no Direktīvas 95/46 28. panta 1. punkta otrajā daļā ietvertās prasības par neatkarību apjomu un attiecīgi — no šī normas interpretācijas. Šajā kontekstā ir jāņem vērā pats minētās normas teksts, kā arī Direktīvas 95/46 mērķi un sistēma.

18 Pirmkārt, attiecībā uz Direktīvas 95/46 28. panta 1. punkta otrās daļas formulējumu — tā kā Direktīvā 95/46 nav definēts jēdziens "pilnīgi neatkarīgi", ir jāņem vērā šī jēdziena parastā nozīme. Publisko tiesību subjektu jomā jēdziens "neatkarība" parasti nozīmē statusu, kas minētajam subjektam nodrošina iespēju rīkoties pilnīgi brīvi, bez jebkādiem norādījumiem un jebkādas ietekmes.

19 Pretēji Vācijas Federatīvās Republikas paustajai nostājai nekas neliecina, ka prasība par neatkarību attiecas vienīgi uz uzraudzības iestāžu attiecībām ar to uzraugāmajām iestādēm. Gluži pretēji, jēdzienu "neatkarīgi" pastiprina apstākļa vārds "pilnīgi", kas nozīmē lēmumu pieņemšanas pilnvaras, ko neskar nekāda — ne tieša, ne netieša — ārējā ietekme attiecībā uz uzraudzības iestādi.

20 Otrkārt, attiecībā uz Direktīvas 95/46 mērķiem, it īpaši no tās trešā, septītā un astotā apsvēruma izriet, ka, saskaņojot valsts tiesību normas, kas aizsargā fiziskās personas attiecībā uz personas datu apstrādi, šajā direktīvā galvenokārt ir paredzēts nodrošināt šādu datu brīvu apmaiņu starp dalībvalstīm (šajā ziņā skat. 2003. gada 20. maija spriedumu apvienotajās lietās C-465/00, C-138/01 un C-139/01 *Österreichischer*

Rundfunk u.c., *Recueil*, I-4989. lpp., 39. un 70. punkts), kas ir nepieciešams iekšējā tirgus izveidei un darbībai EKL 14. panta 2. punkta izpratnē.

21 Tomēr personas datu brīva aprite var nodarīt kaitējumu tiesību uz privāto dzīvi neaizskaramībai, kas it īpaši ir atzītas Eiropas Konvencijas par cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzību 8. pantā (šajā ziņā skat. Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2000. gada 16. februāra spriedumu lietā *Amann* pret Šveici, *Recueil des arrêts et décisions*, 2000-II, 69. un 80. punkts, un 2000. gada 4. maija spriedumu lietā *Rotaru* pret Rumāniju, *Recueil des arrêts et décisions*, 2000-V, 43. un 46. punkts), kā arī vispārējos Kopienu tiesību principos.

22 Šī iemesla dēļ un kā tas it īpaši izriet no Direktīvas 95/46 desmitā apsvēruma un 1. panta, šajā direktīvā tāpat ir paredzēts nepavājināt aizsardzību, ko nodrošina pastāvošās valsts tiesību normas, bet, gluži pretēji, garantēt Kopienā augsta līmeņa pamattiesību un brīvību aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās *Österreichischer Rundfunk* u.c., 70. punkts, kā arī 2008. gada 16. decembra spriedumu lietā C-73/07 *Satakunnan Markkinapörssi* un *Satamedia*, Krājums, I-9831. lpp., 52. punkts).

23 Tādējādi Direktīvas 95/46 28. pantā paredzētās uzraudzības iestādes ir minēto pamattiesību un brīvību garanti un to izveide dalībvalstīs, kā tas arī izriet no šīs direktīvas sešdesmit otrā apsvēruma, ir būtiska sastāvdaļa personu aizsardzībā attiecībā uz personas datu apstrādi.

24 Lai garantētu šo aizsardzību, uzraudzības iestādēm ir jānodrošina taisnīgs līdzsvars starp pamattiesību uz privātās dzīves neaizskaramību ievērošanu, no vienas puses, un interesēm, kas prasa personas datu brīvu apriti. Turklāt saskaņā ar Direktīvas 95/46 28. panta 6. punktu uzraudzības iestādes tiek aicinātas sadarboties savā starpā un, attiecīgā gadījumā, pat īstenot savas pilnvaras pēc citas dalībvalsts iestādes lūguma.

25 Valsts uzraudzības iestāžu neatkarības garantijas mērķis ir nodrošināt efektīvu un uzticamu kontroli pār tiesību normu ievērošanu saistībā ar fizisko personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un tā ir jāinterpretē šī mērķa kontekstā. Šī neatkarības garantija ir iedibināta nevis tādēļ, lai piešķirtu minētajām iestādēm, kā arī to pārstāvjiem īpašu statusu, bet lai pastiprinātu personu un struktūru, kuras skar to lēmumi, aizsardzību. No tā izriet, ka uzraudzības iestādēm savu pienākumu izpildē ir jārīkojas objektīvi un neatkarīgi. Šajā nolūkā tām ir jābūt pasargātām no jebkādas ārējās ietekmes, tostarp tiešas vai netiešas valsts vai federālās zemes ietekmes, un nevis vienīgi no to uzraugāmo struktūru ietekmes.

26 Treškārt, attiecībā uz Direktīvas 95/46 sistēmu — šī direktīva ir uzskatāma par analogu EKL 286. pantam un Regulai Nr. 45/2001. Šīs minētās tiesību normas attiecas uz personas datu apstrādi, ko veic Kopienu iestādes un struktūras, kā arī uz šo datu brīvu apriti. Minētā direktīva ir vērsta uz šo pašu mērķu īstenošanu, bet attiecībā uz šādu datu apstrādi dalībvalstīs.

27 Tāpat kā valsts līmenī pastāv uzraudzības iestādes, Kopienas līmenī arī ir paredzēta uzraudzības struktūra, kuras pienākums ir uzraudzīt tiesību normu ievērošanu saistībā ar fizisko personu aizsardzību attiecībā uz datu apstrādi, proti, EDAU. Saskaņā ar Regulas Nr. 45/2001 44. panta 1. punktu šī struktūra, veicot savus pienākumus, rīkojas pilnīgi neatkarīgi. Minētā panta 2. punktā ir izskaidrots šis neatkarības jēdziens, piebilstot, ka, veicot savus pienākumus, EDAU ne no viena nesaņem un negaida norādījumus.

28 Ņemot vērā faktu, ka Regulas Nr. 45/2001 44. panta un Direktīvas 95/46 28. panta pamatā ir viena un tā pati vispārējā koncepcija, šīs abas normas ir jāinterpretē saskaņoti — tādējādi, ka ne vien EDAU neatkarība, bet arī valsts iestāžu neatkarība nozīmē jebkādu norādījumu neesamību attiecībā uz to pienākumu izpildi.

29 Pamatojoties uz pašu Direktīvas 95/46 28. panta 1. punkta otrās daļas formulējumu, kā arī uz šīs direktīvas mērķiem un sistēmu, ir iespējams nonākt pie skaidras minētā 28. panta 1. punkta otrās daļas interpretācijas. Līdz ar to nav nepieciešams ņemt vērā šīs direktīvas pieņemšanas vēsturi vai izvērtēt pretrunīgos skaidrojumus šajā jautājumā, ko sniegusi Komisija un Vācijas Federatīvā Republika.

30 Ievērojot visu iepriekš minēto, Direktīvas 95/46 28. panta 1. punkta otrā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka kompetentajām iestādēm, kas uzrauga personas datu apstrādi privātajā sektorā, ir jābūt neatkarīgām tādā apjomā, kas tām ļauj veikt savus pienākumus bez ārējās ietekmes. Šī neatkarība izslēdz ne vien jebkādu ietekmi, ko īsteno uzraudzības iestādes, bet arī jebkādus rīkojumus un cita veida ārējo ietekmi, tiešu vai netiešu, kas varētu apdraudēt minēto iestāžu pienākumu izpildi, kas ietver taisnīga līdzsvara izveidošanu starp tiesību uz privāto dzīvi aizsardzību un personas datu brīvu apriti.

Par valsts pārraudzību

31 Kā nākamais ir jāizvērtē tas, vai valsts pārraudzība, kurai Vācijā ir pakļautas iestādes, kas uzrauga personas datu apstrādi, ko veic privātais sektors, ir saderīga ar iepriekš precizēto prasību par neatkarību.

32 Šajā ziņā ir jākonstatē, ka valsts pārraudzība, neatkarīgi no tās rakstura, principā ļauj attiecīgās federālās zemes valdībai vai šai valdībai pakļautai administratīvajai struktūrai tieši vai netieši ietekmēt uzraudzības iestāžu lēmumus vai, attiecīgā gadījumā, atcelt un aizstāt šos lēmumus.

33 Tomēr *a priori* ir jāatzīst, kā to norāda Vācijas Federatīvā Republika, ka valsts pārraudzības mērķis ir vienīgi nodrošināt, lai uzraudzības iestāžu darbība atbilst piemērojamajām valsts un Kopienu tiesību normām, un ka tādējādi tās mērķis nav piespiest minētās iestādes iespējamai tādu politisko mērķu īstenošanai, kas ir pretrunā fizisko personu aizsardzībai attiecībā uz personas datu apstrādi un pamattiesībām.

34 Tomēr nevar izslēgt iespēju, ka pārraudzības iestādes, kas ir vispārējās pārvaldes daļa un attiecīgi ir pakļautas savai konkrētās federālās zemes valdībai, nevar rīkoties objektīvi gadījumos, kad tās interpretē un piemēro attiecīgās tiesību normas saistībā ar personas datu apstrādi.

35 Kā to norāda EDAU savos apsvērumos, konkrētā federālās zemes valdība var būt ieinteresēta neievērot attiecīgās tiesību normas par fizisko personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi gadījumā, kad runa ir par šādu datu apstrādi, ko veic privātais sektors. Šī valdība pati var būt ieinteresētā puse šādā apstrādē, ja tā pati tajā piedalās vai varētu piedalīties, piemēram, publiskās un privātās partnerības ietvaros vai publisko tiesību līgumu, kas noslēgti ar privāto sektoru, ietvaros. Šī valdība var būt arī īpaši ieinteresēta, ja tai ir nepieciešams vai pat vienkārši lietderīgi piekļūt datu bāzēm, lai veiktu kādus noteiktus savus pienākumus, tostarp nodokļu jomā vai represīvos nolūkos. Šai pašai valdībai, piemērojot minētās tiesību normas, turklāt var arī būt vēlme piešķirt ekonomiska rakstura priekšrocības atsevišķām sabiedrībām, kas ir ekonomiski nozīmīgas federālajai zemei vai reģionam.

36 Turklāt ir jāuzsver, ka iespēja vien, ka pārraudzības iestādes var īstenot politisko ietekmi pār uzraudzības iestāžu lēmumiem, ir pietiekama, lai radītu šķēršļus neatkarīgai to pienākumu izpildei. Pirmkārt, kā to norādīja Komisija, šīs iestādes varētu izrādīt "iepriekšēju pakļaušanos" attiecībā uz pārraudzības iestāžu lēmumu pieņemšanas praksi. Otrkārt, tiesību uz privāto dzīvi garanta loma, ko nodrošina minētās iestādes,

nozīmē, ka to lēmumi un tātad pašas šīs iestādes ir ārpus jebkādām aizdomām par subjektivitāti.

37 Ievērojot minētos apsvērumus, ir jākonstatē, ka valsts īstenotā pārraudzība pār Vācijas uzraudzības iestādēm, kuras ir atbildīgas par personas datu apstrādes privātajā sektorā uzraudzību, nav saderīga ar šī sprieduma 30. punktā definēto prasību par neatkarību.

Par Kopienu tiesību principiem, uz kuriem atsaucas Vācijas Federatīvā Republika

38 Vācijas Federatīvā Republika uzsver, ka pretrunā dažādiem Kopienu tiesību principiem būtu tas, ka Direktīvas 95/46 28. panta 1. punkta otrajā daļā paredzēto prasību par neatkarību interpretētu tādējādi, ka tas piespiestu šai dalībvalstij atteikties no savas pārbaudītās un efektīvās pārraudzības sistēmas pār uzraudzības iestādēm saistībā ar personas datu apstrādi privātajā sektorā.

39 Šī dalībvalsts uzskata, pirmkārt, ka minētās prasības par neatkarību plaša interpretācija būtu it īpaši pretrunā demokrātijas principam.

40 Šis princips, kas esot nostiprināts ne vien Vācijas Konstitūcijā, bet arī LES 6. panta 1. punktā, nozīmējot pārvaldes pakļaušanu valdības, kas ir atbildīga savam parlamenta, norādījumiem. Tādējādi iejaukšanās saistībā ar pilsoņu un uzņēmumu tiesībām būtu pakļaujama tiesiskuma pārraudzībai, ko veic kompetentā ministrija.

Saskaņā ar Direktīvas 95/46 28. panta 3. punktu uzraudzības iestādēm fizisko personu aizsardzības jomā attiecībā uz personas datu apstrādi ir noteiktas iejaukšanās pilnvaras attiecībā uz pilsoņiem un uzņēmumiem privātajā sektorā un esot absolūti nepieciešama paplašināta to darbības tiesiskuma kontrole, izmantojot tiesiskuma kontroles instrumentus.

41 Sakarā ar šo ir jāatgādina, ka demokrātijas princips izriet no Kopienu tiesību sistēmas un ir skaidri nostiprināts LES 6. panta 1. punktā kā viens no Eiropas Savienības pamatiem. Tas, būdams visām dalībvalstīm kopējs princips, ir jāņem vērā, interpretējot atvasinātos tiesību aktus, tādus kā Direktīvas 95/46 28. pants.

42 Šis princips nav pretrunā publisko tiesību iestāžu pastāvēšanai ārpus klasiskās pārvaldes struktūras un vairāk vai mazāk neatkarīgi no valdības. Šādu iestāžu pastāvēšana un darbības nosacījumi dalībvalstīs izriet no likuma vai atsevišķās dalībvalstīs — pat no Konstitūcijas, un šīs iestādes attiecībā uz likumu ievērošanu ir pakļautas kompetento tiesu kontrolei. Šādām neatkarīgām administratīvajām iestādēm, kādas turklāt pastāv Vācijas tiesību sistēmā, bieži ir regulatora funkcijas vai arī tās veic pienākumus, kam ir jābūt pakļautiem politiskajai ietekmei, tajā pašā laikā būdamas pakļautas tiesiskuma kontrolei, ko īsteno kompetentās tiesas. Tieši tā tas ir attiecībā uz uzraudzības iestāžu pienākumiem fizisko personu aizsardzības jomā attiecībā uz personas datu apstrādi.

43 Neapšaubāmi, nav iedomājama jebkādas parlamentārās ietekmes neesamība uz šīm iestādēm. Tomēr ir jānorāda, ka Direktīvā 95/46 dalībvalstīm nav sniegtas nekādas norādes uz absolūtu šādas ietekmes neesamību.

44 Tā, pirmkārt, parlaments vai valdība var iecelt amatā personas, kas vada uzraudzības iestādes. Otrkārt, likumdevējs var noteikt minēto iestāžu pilnvaras.

45 Turklāt likumdevējs var uzraudzības iestādēm noteikt pienākumu sniegt parlamentam ziņojumus par savu darbību. Šajā ziņā tas var būt saderīgi ar Direktīvas 95/46 28. panta 5. punktu, kurā paredzēts, ka katra uzraudzības iestāde regulāros starplaikos sagatavo ziņojumu par savu darbību, kuru dara zināmu atklātībai.

46 Ievērojot iepriekš minēto, fakts, ka uzraudzības iestādēm fizisko personu aizsardzības jomā attiecībā uz datu apstrādi privātajā sektorā tiek piešķirts no vispārējās pārvaldes neatkarīgas iestādes statuss, pats par sevi neliedz šīm iestādēm to demokrātisko leģitimitāti.

47 Otrkārt, attiecībā uz pilnvaru piešķiršanas principu, kurš nostiprināts EKL 5. panta pirmajā daļā un uz kuru arī atsaucas Vācijas Federatīvā Republika — šis princips nozīmē Kopienai pienākumu darboties vienīgi saskaņā ar EK līgumā piešķirtajām pilnvarām un izvirzītajiem mērķiem.

48 Vācijas Federatīvā Republika šajā sakarā norāda, ka prasība par uzraudzības iestāžu neatkarību attiecībā uz augstākajām vadības iestādēm nevarot tikt pamatota ar EK līguma 100.a pantu, uz kuru balstīta Direktīva 95/46.

49 Šī tiesību norma pilnvaro Kopienu likumdevēju noteikt pasākumus, lai uzlabotu iekšējā tirgus izveides un darbības apstākļus, un šiem pasākumiem ir tiešām jāatbilst šim mērķim, sekmējot šķēršļu novēršanu ar EK līgumu garantētajām ekonomiskajām brīvībām (šajā sakarā it īpaši skat. 2000. gada 5. oktobra spriedumu lietā C-376/98

Vācija/Parlaments un Padome, *Recueil*, I-8419. lpp., 83., 84. un 95. punkts; 2002. gada 10. decembra spriedumu lietā C-491/01 *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, *Recueil*, I-11453. lpp., 60. punkts, kā arī 2006. gada 2. maija spriedumu lietā C-436/03 Parlaments/Padome, Krājums, I-3733. lpp., 38. punkts).

50 Kā tas arī ir izklāstīts iepriekš, uzraudzības iestāžu neatkarība, ciktāl tām jābūt pasargātām no jebkādas ārējās ietekmes, kas var noteikt to lēmumu ievirzi, ir būtisks elements Direktīvas 95/46 mērķu kontekstā. Šī neatkarība ir nepieciešama, lai visās dalībvalstīs izveidotu vienlīdz augstu fizisko personu aizsardzības līmeni attiecībā uz personas datu apstrādi un šādi veicinātu brīvu datu apriti, kas ir nepieciešama iekšējā tirgus izveidošanai un darbībai.

51 Ņemot vērā iepriekš minēto, prasības par uzraudzības iestāžu neatkarību plaša interpretācija nepārsniedz pilnvaru robežas, kas Kopienai piešķirtas saskaņā ar EK līguma 100.a pantu, kurš ir Direktīvas 95/46 juridiskais pamats.

52 Treškārt, Vācijas Federatīvā Republika norāda uz EKL 5. panta otrajā un trešajā daļā nostiprinātajiem subsidiaritātes un samērīguma principiem, kā arī uz EKL 10. pantā nostiprināto dalībvalstu un Kopienas iestāžu lojālas sadarbības principu.

53 Tā it īpaši atgādina Protokola par subsidiaritātes principa un proporcionalitātes [samērīguma] principa piemērošanu, kas ar Amsterdamas līgumu ir pievienots Līgumam par ES un EK līgumam, 7. pantu, saskaņā ar kuru, ievērojot Kopienas tiesību aktus, ir jārūpējas par to, lai tiktu ievērota dalībvalstīs nostiprinātā kārtība, kā arī to tiesību sistēmu organizācija un darbība.

54 Tas, ka Vācijas Federatīvajai Republikai uzliktu pienākumu pieņemt savai tiesību sistēmai svešu sistēmu un tādējādi — atteikties no efektīvas uzraudzības sistēmas, kas esot sevi apliecinājusi gandrīz 30 gadu laikā un kas esot bijusi piemērs tiesību aktu jomā saistībā ar datu aizsardzību daudz plašākā apjomā par valsts robežām, būtu pretrunā šai prasībai.

55 Šī argumentācija nav atbalstāma. Kā tas jau ir izklāstīts šī sprieduma 21.–25., kā arī 50. punktā, Direktīvas 95/46 28. panta 1. punkta otrajā daļā ietvertās prasības par neatkarību interpretācija tādējādi, kas šis nosacījums ir pretrunā valsts pārraudzībai, nepārsniedz to, kas ir nepieciešams EK līguma mērķu sasniegšanai.

56 Ievērojot visus iepriekš minētos apsvērumus, ir jākonstatē, ka Vācijas Federatīvā Republika, pakļaujot vairākās federālajās zemēs valsts pārraudzībai kompetentās iestādes, kas uzrauga personu datu apstrādi, ko veic privāto tiesību subjekti un publisko tiesību uzņēmumi, kuri konkurē tirgū (*öffentlich-rechtliche Wettbewerbsunternehmen*), un tādējādi kļūdaini transponējot prasību par to, ka šīs iestādes veic savus pienākumus "pilnīgi neatkarīgi", nav izpildījusi pienākumus, kas tai paredzēti Direktīvas 95/46 28. panta 1. punkta otrajā daļā.

Par tiesāšanās izdevumiem

57 Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kam spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest Vācijas Federatīvajai Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā šai dalībvalstij spriedums ir nelabvēlīgs, tad jāpiespriež Vācijas Federatīvajai Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

58 EDAU savus tiesāšanās izdevumus sedz pats.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nosprież:

1) Vācijas Federatīvā Republika, pakļaujot vairākās federālajās zemēs valsts pārraudzībai kompetentās iestādes, kas uzrauga personu datu apstrādi, ko veic privāto tiesību subjekti un publisko tiesību uzņēmumi, kuri konkurē tirgū (öffentlich-rechtliche Wettbewerbsunternehmen), tādējādi kļūdaini transponējot prasību, saskaņā ar kuru šīs iestādes veic savus pienākumus "pilnīgi neatkarīgi", nav izpildījusi pienākumus, kas tai paredzēti 28. panta 1. punkta otrajā daļā Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 24. oktobra Direktīvā 95/46/EK par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti;

2) Vācijas Federatīvā Republika atlīdzina Eiropas Komisijas tiesāšanās izdevumus;

3) Eiropas datu aizsardzības uzraudzītājs sedz savus tiesāšanās izdevumus pats.

[Paraksti]